(దశాబ్దాల క్రిందటి తెలుగు వారి జీవన విధానాలకు అద్దం పట్టిన సరదా కబుర్ల సమాహారం)

20

(అక్టోబర్ 8,'65, ఆంధ్రప్రభ దినపత్రికలో ప్రచురితం)

బంగారం నగలమీద నిషేధం తొలగించిననాడే మా బావమరిదికి ఆడపిల్ల పుట్టింది. ఆయనకూడా ఆంధ్రప్రభలోనే పని చేస్తుంటంవల్ల, పేపరు చేతపట్టుకుని ఇంటికి వెళ్ళాడట.

అంతకు ముందే ఇంట్లో వారంతా "తొలుచూరు ఆడపిల్ల పుట్టింది అంటే లక్ష్మి అన్నమాట. సిరికోసం వెతుక్కో అక్కర్లేదన్నమాట. సౌభాగ్యలక్ష్మి, ధనలక్ష్మి, గజలక్ష్మి, వరలక్ష్మి, " అంటూ పొగుడుతున్నారట.

మా బావమరిది తీసుకువెళ్ళిన పత్రిక చదివి "ఇంకేం? అనంత లక్ష్మి పుట్టినరోజునే ఆభరణాల మీద నిషేదం తొలిగించారు. ఆలస్యం చేయకుండా వెళ్ళి - మెళ్ళోకో చిన్నగొలుసు, చేతులకు వత్తులూ ఆర్డరివ్వండి. పురిటి నీళ్ళనాటికి వస్తాయి' అని అందరూ అనడం ప్రారంభించారట.

<u>ఇప్పుడెక్కడ, ఎప్పుడో చూద్దాం..</u>

మా బావమరిది - "అప్పుడే ఎక్కడ! - ఎప్పుడో చూద్దాం. అప్పు దొరకొద్దూ! అదను కుదరొద్దూ. " అంటూ గిరిగిరా తిరగడం ప్రారంభించాడట. పత్రిక పట్టుకు వెళ్ళినందుకు చింతా క్రాంతుడవడం కూడా జరిగిందిట.

చివరికేమీ తోచక బోనస్ వచ్చిన తర్వాత చేయిస్తానన్నాడట. ఎవరూ ఒప్పుకోలేదు. ఇహ లాభం లేదని వెళ్ళి వాటికి ఆర్డరిచ్చాడు. తీరా ఇచ్చిన తర్వాత - ప్రతిరోజూ సైకిల్ మీద వెళ్ళి ఎప్పుడిస్తారని అడిగివస్తున్నాడు. బారసాల నాటికి పిల్లవంటి మీద బంగారం మెరిసిపోవాలని తన కళ్ళవెంట ఆనంద బాష్పాలు కురిసిపోవాలని.

పధ్నాలుగు కారెట్ల బంగారం కొద్ది కాలమే ప్రచారంలో ఉన్నా - దాన్ని గురించి తమాషాలు, తగాదాలు, ఉపమానాలు, ఉడుకుబోతుతనాలు అనేకం బయలుదేరాయి.

హైదరాబాదులో ఉండగా - మా ఇంటికి కొంచెం దూరంలో - ఒక అరవ ఇల్లలుండేది. ఆవిడ ఒక రోజున, ప్రక్క ఇంటి ఆవిడతో నగల్ని గురించి మాట్లాడుతోంది.

"పధ్నాలుగు కారెట్లు పసందు ఇల్లే అమ్మ.. ఒరుమాదిరిగా ఇరికిదు.. మెడలో ఉన్నా సిరికిరి ఇల్లే (చిరునవ్వులేదు పెదవులపైన) - ఎన్న ప్రయోజనం?"

ప్రక్కింటావిడ అంటోంది - 'పైగా అవి వంటికి పడలేదు మామీ! మా బంధువుల్లో ఒకావిడ గొలుసు కొనివేసుకుంది. పదిహేను రోజుల్లో మెడచుట్టూ పచ్చబొట్టు పొడిపించుకున్నట్లు మచ్చపడింది.'

ద్రాహకం - ద్రేహానికి పడదు

"ఆమా..ఆమా.. అదినిండా సత్తెం.. అందులో ద్రాహకం ఉండేది. అది ద్రేహానికి పడదు. చర్మానికి తగిలితే, అది మాదిరిగా మారిపోను' అన్నది అరవ ఇల్లాలు.

"మచ్చపడటమే, కాదుట. అంతవరకూ ఒకటే దురదట - పైగా సన్న సన్నని పొక్కులు కూడా లేచుకు వచ్చాయట. పాపం. అని వేసుకున్న వాళ్ళు వాటితో నానా అవస్థాపడి తీసి పెట్టెలో పారేశారట."

"రొంబ కష్టం. రొంబకష్టం. వేరొన్ను విషయం - పధ్నాలుగు కారెట్టు పురుష హృదయం మాదిరిగా ఫెళుసుగా ఇరికింది. మెత్తదనమే ఇల్లియే" అన్నదామె.

ఆభరణాలకు పనికిరాదని చెప్పడంతో వదిలి పెట్టకుండా పురుష హృదయంతో కూడా పోల్చిందామె.

మొన్న ఒక పెళ్ళిలో ఇద్దరు వ్యక్తులు వీధిలోకి వచ్చి సిగరెట్లు కాలుస్తూ - నూతన దంపతుల్ని గురించి మాట్లాడుతూ - 'ఆ పిల్ల ముందు వాడెక్కడ. ఒకటి 24 కారెట్లు, ఒకటి పధ్నాలుగూ' అన్నాడొకాయన.

'పధ్నాలుగు కూడా ఎక్కడ! ఇంకో నాలుగు తగ్గించు. పుత్తడి దగ్గిర ఇత్తడిలాగా ఉంది. అయినా కర్మలెవరు తప్పిస్తారు? పాపం, ఆ అమ్మాయికి యావజ్జీవ కఠినశిక్ష' - అన్నాడు.

"ఎప్పుడైనా పురుళ్ళకు పుట్టింటికి పంపితే పెరోల్ మీద వదిలినట్లు వదులుతారు - అదిలేనిచోట్లూ ఉన్నాయి" అన్నాడింకో ఆయన.

పప్పుగిన్నె చెడగొట్టి గొలుసు

పధ్నాలుగు కారెట్ల మీద నిజానికి చాలా మందికి మనసులేదు. భర్త ఒకవేళ 'ఏమే! పోనీ, కొంచెం చవకగా వస్తాయి - ఆ పధ్నాలుగు కారెట్లని - కొన్ని నగలు చేయించుకుంటావేమిటి' అంటే భార్య వెంటనే 'అవెందుకు. పోనీ ఆ పప్పుగిన్నె తీసుకుపోయి, నాలుగు పేట్ల గొలుసు చేయించండి - ఆ అర్ధశేరు వుడికేది తీసుకుపోయి - వడ్డాణం చేయించండి - రోజు పొద్దున్నే అంట్లతో పాటు తోమడానికైనా వీలవుతుంది' - అనడం జరిగేది. 'అలా అంటావేమిటే! దాంట్లో మాత్రం బంగారంలేదు. పాళ్ళు తక్కువగాని' అని ఆయన అంటే -

'మా అమ్మమ్మ అంటూ ఉండేది. స్వంత కొంపలోనన్నావుండాలి గాని, మధ్య త్రిశంకు స్వర్గాలల్లే ఈ అద్దెకొంపలేమిటి. అలాగే మళ్ళీ మధ్య ఈ పధ్నాలుగు కారెట్ల బాజాలెందుకండీ' అనడం కద్దు.

కంట్రోలు అమలులోకి వచ్చిన తరవాత బంగారం వాడకం తగ్గించుకోవాలని చాలా ప్రచారం జరిగింది. బంగారానికి బదులు ఇతర లోహాల నగలు ధరించమని కూడా ప్రభుత్వం సలహా ఇచ్చింది.

ఇవ్వడమేమిటి - వివిధ రాష్ట్రాలలో గ్రామాలలో స్త్రీలు ధరించే నగలు తెచ్చి ఊరూరా ప్రదర్శనలిచ్చారు. హైదరాబాదులో కూడా ప్రదర్శనం జరిగినప్పుడు - చాలామంది ఆ నగలు తెచ్చి భార్యలకు కానుకలుగా ఇచ్చారు.

ఏ దుద్దులో, ఉంగరాలో తప్ప, అరవీశెకు తక్కువ బరువుగల ఆభరణం ఒక్కటీ లేదు. మేమున్నచోట - ఒకావిడ రాజస్థాన్ నగలు తెస్తే - ఒకామె గుజరాత్ నగలు తెచ్చింది. స్వయంగా వెళ్ళి.

పనిమనిషి మారిందా!

మర్నాడు అవన్నీ ధరించి ఇంట్లో తిరుగుతుంటే - 'క్రొత్త పనిమనిషిని పెట్టారల్లే ఉందే? ' - అని అడిగారట ప్రక్క ఇంటి ఆయన.

'క్రొత్త పనిమనిషి కాదండీ - గుజరాత్ నగలు. అదేదో లోహానివి - అమ్ముతున్నారట ఊళ్ళో' - అందిట భార్య.

'ఓహో గుజరాత్ నగలా! ఆ ఇంటియజమాని ఒక మురళి కూడా కొనుక్కుంటే బాగుండును. ఇల్లు గోకులం అవుతుంది' అన్నాడాయన.

ఇరవై నాలుగుకారెట్ల మీద నిషేధం ఉన్న రోజుల్లో ఎవరన్నా మేలిమి బంగారం ఎలాగో అలా సంపాదించి నగలు చేయించుకొన్నా - మేలిమి అని చెప్పేవారు కాదు. 'అబ్బే! పద్నాలుగే? అంత భాగ్యం కూడానా!' అని -

'మాపాసా' వ్రాసిన 'నెకొలెస్' కథలో నాయికలాగా అబద్దలాడుతూనే ఉండేవారు. 'నిధి చేతిలో ఉండి, ఉన్నదని చెప్పుకొనే యోగ్యత లేని జీవులు' కొందరుంటారు. శాపాల్లో ఇదో రకం.

ఏ రంప పోలవరమో పోదాం.

మేలిమి బంగారం దొరక్క - పద్నాలుగు కారెట్లకు భార్య అంగీకరించక బాధపడే ఒక గృహస్థు - ' ఈ బాధంతా దేనికే! రోజూ ఒక పావలా మల్లెపువ్వులు తెస్తాను. తల్లో, మెళ్ళో, ముంజేతులకు, దండలకు కట్టి ధరించు. అపర శకుంతలలాగా ఉంటావు' అన్నాడట.

"అలా అయితే, పదండి ఈ ఉద్యోగం వదిలి పెట్టి, ఏ రంప పోలవరమో వెళ్ళి - ఒక చిన్న పర్ణశాల వేసుకుందాం. కందమూలాలు తిందాం. బస్తీలో అలా కట్టుకు తిరిగితే ఏ సినిమా వాళ్ళో వచ్చి పట్టుకు పోతారు" అందిట.

Comment on this article..